

TV 2 DANMARK A/S
Teglholm Allé 16
2450 København SV

Att. TV 2 Jura

Radio- og tv-nævnet

1. oktober 2012

Sagsnr: 2012-009024

Ulrike Clade Christensen
Fuldmægtig, cand. jur.

ucc@kulturstyrelsen.dk
Direkte tlf.: 3373 3334

Klage over skjult reklame for Cocio i "Go' morgen Danmark" sendt på TV 2

Jakob Sjøberg har den 6. april 2012 indgivet klage til Radio- og tv-nævnet med anbringende om, at der forekommer skjult reklame for Cocio i programmet "Go' morgen Danmark" sendt den 6. april 2012 på TV 2.

Klager anfører følgende:

"...

Kære Radio- og tv-nævnet,

Jeg tillader mig at kontakte jer, da jeg mener, at TV 2 i Go' morgen Danmark den 6. april 2012 handlede i strid med reglerne om skjult reklame. I programmet blev mærket Cocio nævnt flere gange, den ene vært drak en Cocio, og denne handling talte den anden vært så om, Cocio-flasken stod efter en reklamepause igen centralt placeret på bordet i studiet og med etiketten placeret synligt for seerne, den førstnævnte vært løfter igen flasken til sidst i indslaget.

..."

Beskrivelse

TV 2 DANMARK A/S har som bilag til hørings svar af 14. maj 2012 fremsendt Radio- og tv-nævnet en dvd med det påklagede program "Go' morgen Danmark" sendt den 6. april 2012 på TV 2.

I programmet vises et indslag om bogen "Hold da helt hus!", som indeholder en række traditionelle husmoderråd. I indslaget videregiver forfatterne til bogen en række gode råd om anvendelsen af universalrengøringsmidlet eddike, ligesom de fortæller, hvorledes man kan fjerne bl.a. dårlig lugt i et køleskab, dårlig ånde samt lugten af sure tæer fra sko.

EAN: 5798000793989

CVR: 56798110

På bordet foran værten og de to forfattere ses en lang række af de produkter, som ifølge forfatterne kan anvendes eksempelvis i forbindelse med fjernelse af dårlig ånde. Der er således bl.a. stillet en citronsaft og en flaske Cocio op på bordet foran værten og de to forfattere, ligesom der står en shampoo-flaske fra Urtekram, en flaske eddike og natron.

Efter en samtale om en lang række rengøringsstips nævner værten, at han ved læsning af bogen er faldet over et råd om, hvorledes man fjerner dårlig ånde.

Den ene af de to forfattere fortæller herefter, at man bl.a. kan bruge citronsaft til at rense tungen med.

Herefter siger værten følgende: *"Og se, så er der endnu et tip. Fordi jeg har spist hvidløg i går! Det er jo påske, så vi fik lam og der var godt med det hele på, og så kommer du og siger, du skal bare drikke en Cocio, Morten!"*

Hertil svarer den ene af forfatterne: *"Det skal du! Hvis du ikke har lyst til at tygge på alt det her, som også er rigtig godt, så kan du drikke en Cocio, fordi fedtet i Cocio' en går ind og lægger som sådan en hinde rundt om de lugtgener – dvs. stoffet algin - som er i hvidløg. Så derfor så mindsker du det. Du kan enten skylle dit hvidløg ned, når du spiser det enten med mælk eller Cocio eller vælge at drikke det dagen efter, for det lægger også som sådan en hinde nede i mavesækken."*

Samtidig med at forfatteren videregiver rådet om fjernelse af hvidløgsånde, holder hun Cocio-flasken i hånden. I ca. 5 sekunder zoomes der ind på flasken i forfatterens hånd. Flaskens etikette ses ikke tydeligt i billedet, da forfatteren holder for noget af etiketten. Herefter fokuserer kameraet på forfatteren, og flasken ses ikke længere i billedet.

Da forfatteren er færdig med at fortælle, tager værten flasken, ryster den lidt og stiller den yderst på bordkanten, hvorefter han siger: *"Kan vi ikke lige få åbnet denne her så?"*

Flasken ses forrest i billedet, men der zoomes ikke ind på den.

Efter at have talt om flere husmoderråd med forfatterne bag bogen "Hold da helt hus!", får værten en oplukker. Han åbner flasken, skåler til de to forfattere og tager flasken op til munden. Der zoomes ikke ind på flasken. Imens værten tager Cocio-flasken op til munden, drejer kameraet langsomt over til den anden "Go' morgen Danmark" vært, som står klar med et nyt indslag.

Efter Nyhederne og en reklamepause står begge "Go' morgen Danmark"-værter klar til at fremlægge en række af seernes spørgsmål bl.a. vedrørende rengøring for de to forfattere.

Alle de produkter, som kan anvendes i forbindelse med eksempelvis fjernelsen af dårlig ånde og lugten af sure tæer i sko, står stadig på en række på bordet foran værterne og de to forfattere. Der zoomes dog på intet tidspunkt ind på produkterne, herunder Cocio-flasken.

Ved afslutningen af indslaget opsummerer den ene af værterne på følgende vis:

"Der er altså masser af gode råd at finde i jeres bog "Hold da helt hus!" – også om dårlig ånde, hvidløgsånde og det hele".

Da værten nævner hvidløgsånde, løfter han kort Cocio-flasken op fra bordet. Derefter tager han rigtig fat om flasken, som om han skal til at drikke af den endnu en gang, og etiketten er ikke længere synlig.

I denne sekvens zoomes der ikke ind på Cocio-flasken, ligesom mærket ikke bliver omtalt.

Herefter lægger værten op til et indslag om vejret.

Høringssvar

TV 2 DANMARK A/S har i høringssvar af 14. maj 2012 anført følgende kommentarer:

"...

Radio- og TV-nævnet har anmodet TV 2|DANMARK A/S om en udtalelse vedrørende lovligheden af et indslag i Go' morgen Danmark den 6. april 2012.

Anledningen er en klage til nævnet fra Jacob Sjøberg, som mener, at der i indslaget indgik skjult reklame for chokolademælken Cocio, idet mærket blev nævnt flere gange, ligesom studieværten tog en slurk af en flaske Cocio.

Det pågældende indslag handlede om en bog om gammeldags "husmoderråd", skrevet af Ann-Alicia Thunbo Ilskov og Julie Skals. De to kvinder var i studiet for at videregive gode råd om, hvad man fx kan bruge eddike til. Efter en snak om diverse rengøringstips nævner studieværten Morten Re-

sen, at han ved læsning af bogen faldt over et råd til fjernelse af dårlig ånde. Julie Skals fortæller, at man kan bruge citronsaft til at rense tungen med, og da Morten Resen derefter spørger til et råd mod hvidløgsånde, tager Julie Skals en flaske Cocio, som står på bordet sammen med de øvrige effekter. Hun forklarer, at fedtet i Cocio'en lægger sig som en hinde inde i munden, og dermed "indkapsler" lugten af hvidløg. Morten Resen tager herefter flasken, ryster den lidt, og siger i en sidebemærkning "kan vi ikke lige få åbnet denne her", og taler derefter videre med de to forfattere.

Efter gennemgang af endnu et par gode råd, får Morten Resen stukket en oplukker i hånden, siger "så fik jeg den her", åbner Cocio'en og siger "skål", inden han runder indslaget af ved at sige, at de to kvinder vender tilbage senere og svarer på spørgsmål fra seerne.

Efter Nyhederne kl. 8.30 står både Morten Resen og den anden studievært, Kamilla Walsøe klar til at fremlægge seernes spørgsmål til de to eksperter. De forskellige hjælpemidler, herunder den førnævnte eddike, Cocio'en, citronsaft, natron mv., står stadig på bordet foran eksperterne. Ved afslutningen af indslaget opsummerer Morten Resen ved at sige, at "der er altså masser af gode råd at finde i jeres bog "Hold da helt hus" – også om dårlig ånde, hvidløgsånde og det hele". Idet han nævner hvidløgsånde, løfter han kort Cocio-flasken op fra bordet, og tager den derefter i hånden, hvorved etiketten dækkes, inden han lægger op til et indslag om vejret.

Efter TV 2|DANMARK A/S' opfattelse udgør omtalen og visningen af kakaomælken fra Cocio ikke en "uberettiget fremhævelse" af produktet, idet omtalen/visningen heraf indgår i en klart redaktionelt begrundet sammenhæng. Studieværten fremhæver ej heller Cocio frem for andre mærker – for ham er formålet tydeligvis blot at joke lidt med det forhold, at han har spist hvidløg aftenen før, kombineret med det faktum, at der er tale om en lidt usædvanlig "kur" mod hvidløgsånde.

Redaktøren på Go' morgen Danmark, Jes Schrøder, har følgende bemærkninger til klagen:

"Den aktuelle anledning til, at vi har en 'Cocio' med i studiet, er omtalen af ny bogudgivelse, "Hold da helt hus", hvor de to forfattere til bogen, Ann-Alicia Thunbo Ilskov og Julie Skals, redegør for forskellige måder, man kan fjerne lugtgener fra sig selv og fra indbo, interiør osv.

Et af deres råd er blandt andet, at man kan fjerne hvidløgsånde ved at drikke kakaomælk. Kakaomælken bliver omtalt ved sit mærke, men det bliver på ingen måde fortalt, at kun dette mærke duer. I forbindelse med andre huskeråd, der blandt andet omfatter citronsaft og eddike, kan man

tydeligt se, at disse er henholdsvis fra 'Urtekram' og 'Slots Eddike'. Det er således ikke kun 'Cocio', som bliver vist frem. Der er tale om journalistisk motiveret brug af rekvisitter til at illustrere et indslag. På Go' morgen Danmark dækker vi ikke produkter til, når vi anmelder og omtaler. Det gør vi ikke med mobiltelefoner, spil, CD'er, bøger, vin, hjemmesider, tøj, fitness-redskaber osv. og derfor heller ikke, når det handler om kakaomælks gavnlige virkning på dårlig ånde. Vi har naturligvis ikke modtaget betaling for at fremvise hverken eddiken, citronsaftproduktet eller kakaomælken. Eller bogen for den sags skyld.

Når værten drikker af kakaomælken, så er det for at give indslaget en ekstra dimension, blandt andet humor, da han refererer til, at han har spist lam med hvidløg i anledning af Påsken. Om det så er sjovt, må være op til den enkelte at vurdere."

Det er på denne baggrund TV 2|DANMARK A/S' opfattelse, at det pågældende indslag ikke er i strid med bestemmelserne i § 72 i radio- og fjernsynsloven og reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 1, om, at reklamer klart skal kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer.

..."

Radio- og tv-nævnets vurdering

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2011, på sit møde den 26. september 2012 behandlet sagen og skal udtale:

Jakob Sjøberg har klaget til Radio- og tv-nævnet med anbringende om, at der forekommer skjult reklame for Cocio i programmet "Go' morgen Danmark" sendt den 6. april 2012 på TV 2.

Klager anfører blandt andet, at mærket Cocio bliver nævnt flere gange i løbet af indslaget, og at Cocio-flasken er centralt placeret på bordet i studiet, ligesom etiketten er vendt synligt ud imod seeren.

I henhold til § 72, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2011, og § 3, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 338 af 16. april 2011 om reklamer og sponsoring m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber, som ændret ved bekendtgørelse nr. 846 af 23. august 2012, skal reklamer klart kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordi-

nære programmer. Reklamer i fjernsyn må således kun sendes i blokke, som skal placeres mellem programmerne, jf. reklamebekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt. og radio- og fjernsynslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Tv-reklamer, der udsendes i strid med reglerne, udgør såkaldt skjult reklame.

Skjult reklame defineres i artikel 1, litra j) i direktiv 2010/13/EU som følgende:

"præsentation i ord eller billeder af varer eller tjenesteydelser, en vareproducents eller tjenesteyders navn, varemærke eller virksomhed i programmer, når præsentationen fra medietjenesteudbyderens side er ment som reklame og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art. En sådan præsentation anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod betaling eller anden modydelse"

For at udgøre skjult reklame skal fremhævelsen altså opfylde tre kumulative betingelser: Fremhævelsen skal være tilsigtet fra medietjenesteudbyderens side, den skal være ment som en reklame, og den vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art.

Da skjult reklame er tilsigtet, kan det i praksis være ret vanskeligt at skelne mellem skjult reklame og lovlige henvisninger til varer m.v.

Kommissionen har derfor i sin fortolkningsmeddelelse 2004/C 102/02 om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "jernsyn uden grænser"¹ i forbindelse med tv-reklamer bestemt, at det er berettiget at anvende kriteriet "uberettiget fremhævelse" af en vare eller tjenesteydelse eller en virksomheds varemærke eller navn. Det urimelige kan bl.a. ligge i, at mærket eller den pågældende vare eller tjenesteydelse optræder gentagne gange eller fremhæves på en særlig måde. I den forbindelse skal der tages hensyn til det redaktionelle indhold i de udsendelser, disse elementer indsættes i. Hvis en vare f.eks. fremhæves uden berettigelse i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold eller på grund af en påvirkning, som det redaktionelle indhold er blevet udsat for i kommercielt øjemed, kan dette indikere, at der foreligger skjult reklame.

Spørgsmålet er herefter, om der i programmet "Go' morgen Danmark" er sket en fremhævelse af mærket Cocio.

¹ Direktiv 89/552/EØF, som senere ændret ved direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester

I det påklagede program vises et indslag om bogudgivelsen "Hold da helt hus!", og i forbindelse hermed videregiver forfatterne til bogen en række gammeldags husmoderråd. Forfatterne fortæller blandt andet, at man kan fjerne hvidløgssånde ved at drikke en Cocio eller mælk. I denne sammenhæng omtales varemærket Cocio fire gange mundtligt. Samtidig er en flaske Cocio placeret på bordet foran værten og de to forfattere. Senere zoomes der tæt ind på flasken i ca. 5 sekunder, ligesom Cocio-flasken bringes i fokus, da værten beder om en oplukker, hvorefter han åbner flasken, skåler og drikker af denne.

På baggrund af ovenstående er det Radio- og tv-nævnets vurdering, at der i programmet forekommer både mundtlige og visuelle fremhævelser af Cocio-flasken og af mærket Cocio.

Spørgsmålet er imidlertid, om disse fremhævelser går ud over, hvad der kan anses for at være berettiget i forhold til programmets redaktionelle indhold og formål, og dermed har karakter af skjult reklame i strid med reglerne herom.

TV 2 oplyser i hørings svar af 14. maj 2012, at der hverken er modtaget vederlag eller lignende betaling i forbindelse med visningen af kakaomælken.

TV 2 har hørings svaret desuden citeret udtalelser fra redaktøren på "Go' morgen Danmark", som har oplyst, at den aktuelle anledning til, at der anvendes en Cocio i indslaget er omtalen af en ny bogudgivelse, "Hold da helt hus!", hvor de to forfattere til bogen, redegør for forskellige måder, hvorpå man kan fjerne lugtgener fra en selv og fra indbo, interiør osv. Et af disse råd er, at man efter det oplyste kan fjerne hvidløgssånde ved at drikke kakaomælk. Af indslaget fremgår det endvidere, at der ligeledes kan anvendes mælk.

I det påklagede indslag indgår flere visuelle fremhævelser af en Cocio-flaske. Der forekommer imidlertid ikke zoom på selve etiketten på flasken. I det meste af indslaget er etiketten desuden drejet væk fra kameraet, således at Cocios navn og logo ikke fremhæves på utilbørlig vis.

Endvidere indgår visningerne af flasken og omtalen af Cocio på en naturlig måde i den redaktionelle sammenhæng i indslaget, hvor flere produkter m.v. omtales og fremvises for at illustrere forskellige husmoderråd.

Det er på denne baggrund Radio- og tv-nævnets vurdering, at fremhævelserne af Cocio ikke går ud over, hvad der kan betegnes som redaktionelt berettiget.

Nævnet finder således ikke, at indslaget indeholder skjult reklame i strid med reglerne herom.

På baggrund af ovenstående har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE:

Programmet "Go' morgen Danmark", sendt den 6. april 2012 på TV 2, indeholder ikke skjult reklame for Cocio i strid med reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 1, og § 4, stk. 1, 1. pkt., i bekendtgørelse nr. 338 af 16. april 2011 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber, som ændret ved bekendtgørelse nr. 846 af 23. august 2012.

Christian Scherfig
formand

/ Ulrike Clade Christensen
nævnsssekretær

Kopi sendt til:
Klager, Jakob Sjøberg